

Sivistystyönantajat
opetus · tutkimus · luovuus

Akava

Suomen yliopistot ry
Finlands universitet rf

Suomen yliopistojen taloudelliset vaikutukset:

Tiivistelmä

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

LUT
Lappeenranta
University of Technology

UNIVERSITY OF LAPLAND
LAPIN YLIOPISTO

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF OULU

TAMPEREEN
TEKNILLINEN
YLIOPISTO

TAMPEREEN
YLIOPISTO

Turun yliopisto
University of Turku

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Åbo Akademi University

BiGGAR Economics

Kesäkuu 2017

Tiivistelmä

Johdanto

Suomen yliopistot UNIFI ry tilasi alkuvuonna 2017 yhdessä Akavan, Elinkeinoelämän keskusliiton, Sivistystyönantajien ja Suomen ylioppilaskuntien liiton (SYL) kanssa selvityksen yliopistojen tuottamasta taloudellisesta lisäarvosta yhteiskunnallemme. Arvioinnin toteutti skotlantilainen BiGGAR Economics Ltd., joka on tehnyt vastaavia arviointeja aiemmin Iso-Britanniassa ja muualla Euroopassa. Selvityksessä käytetty aineisto koostuu muun muassa yliopistojen taloutta, tutkimustulosten kaupallistamista sekä opiskelijoita ja valmistuneita koskevista tiedoista.

Tässä tiivistelmässä kuvataan selvityksen keskeisimpiä tuloksia.

Korkeakoulutuksen laaja rooli

Suomessa yliopistot on ajan myötä sijoitettu maantieteellisesti kattavasti, jotta korkeakoulutus olisi mahdollisimman monien saavutettavissa.

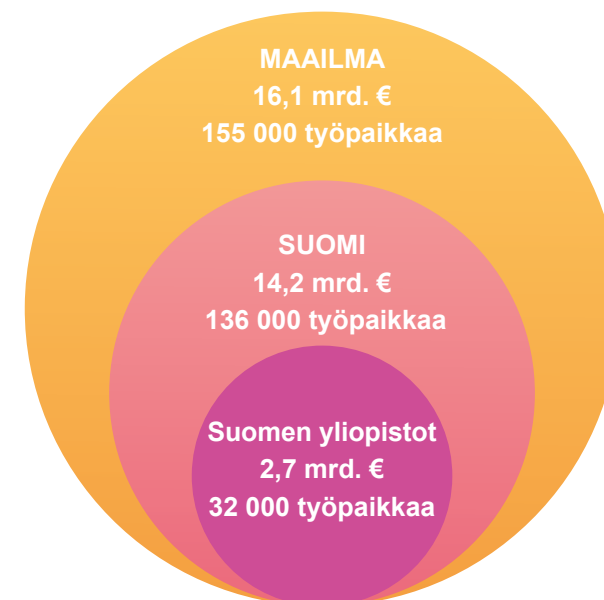
Yliopistolaitos on tiiviisti integroitunut Suomen taloudelliseen ja sosiaaliseen toimintaan, ja yliopistoilla on aktiivinen rooli sekä tiedon ja osaamisen siirrossa liike-elämän ja yhteiskunnan käyttöön että innovaatiotoiminnan tukemisessa. Näin korkeakoulutuksen hyödyt leviävät laajalle.

Yliopistot ovat olleet avainasemassa Suomen siirtyessä resurssipainotteisesta taloudesta tietoon perustuvaksi taloudeksi. Yliopistot vahvistavat Suomen taloutta ja talouden kestävyyttä.

Taloudelliset vaikutukset

Vuonna 2016 yliopistojen rahoitus oli noin 2,7 miljardia euroa, ja ne työllistivät noin 32 000 henkilöä. Yliopistojen toiminta ja yliopistojen henkilöstön kulutus luovat tuotantoketjujen kautta lisää taloudellista toimeliaisuutta kansantalouteen.

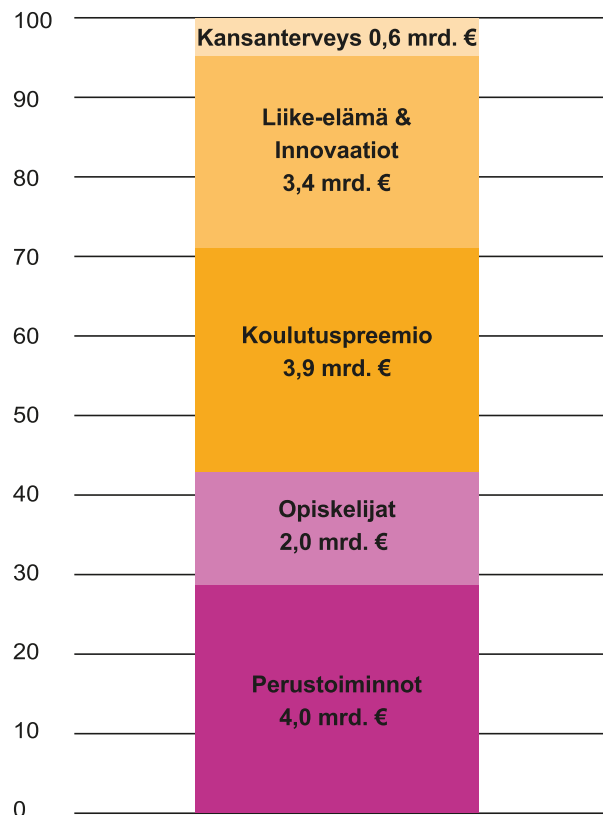
Yliopistolaitoksen bruttoarvonlisä on yhteensä 16,1 miljardia euroa, ja yliopistojen toiminta ylläpitää ja siihen linkittyy noin 155 000 työpaikkaa maailmanlaajuisesti. Suomen kansantalouteen näistä kohdentuu **88 %, eli noin 14,2 miljardia euroa ja 136 000 työpaikkaa**. Vaikutuksista 8 % kohdentuu Eurooppaan, ja 4 % muualle maailmaan.

Suomen bruttokansantuotteeseen suhteutettuna 14,2 miljardia euroa on noin 6,6 %, ja Suomen työllisiin suhteutettuna 136 000 työllistä on noin 5,5 %.

Taloudellisten vaikutusten kanavat

Taloudelliset vaikutukset jakautuvat *oheishyötyihin* ja *tavoitehyötyihin*:

Yliopistojen taloudellisista vaikutuksista 43 % syntyy *oheishyödyistä* (perustoiminnoista ja opiskelijavaikutuksista), ja 57 % *tavoitehyödyistä* (korkeakoulutuksen tuottavuus, liike-elämän ja innovaatioiden tuki, terveystutkimus). Tavoitehyödyt kuvaavat yliopistojen toiminnan kautta saavutettavaa erityistä lisäarvoa.

Perustoimintojen vaikutus

Taloudellisessa mielessä yliopistojen perustoimintoja ovat henkilöstön työllistäminen, palveluiden ja tarvikkeiden hankinnat, ja infrastruktuuri-investoinnit. Perustoimintojen tuottama bruttoarvonlisä on noin 4 miljardia euroa, ja niihin kytkeytyy noin 60 000 työpaikkaa Suomessa.

Perusrahoituksesta yliopistot käyttivät:

- 1,7 miljardia euroa henkilöstön palkkoihin, mikä tuottaa 18 000 työpaikan työllisyysvaikutuksen;
- 532 miljoonaa euroa palvelu- ja tarvikehankintoihin, mikä tuottaa 7 000 työpaikan työllisyysvaikutuksen; ja
- 267 miljoonaa euroa rakennuksiin ja tutkimusinfrastruktuuriin, mikä tuottaa 3 000 työpaikan työllisyysvaikutuksen (pääasiassa rakennussektorille).

Edellä mainitut työllisyysvaikutukset syntyvät Suomeen yliopistojen ulkopuolelle. Yliopistoja palveleva tuotantoketju on pääosin kotimainen: 93 % tarvikkeista ja palveluista hankittiin suomalaisilta yrityksiltä.

Opiskelijoiden vaikutus

Suomalaisissa yliopistoissa opiskeli lukuvuonna 2015–2016 noin 148 100 opiskelijaa.

Opiskelijat tuottavat opintojensa aikana taloudellisia vaikutuksia. Nämä vaikutukset syntyvät:

- opiskelijoiden kulutuksesta;
- opiskelijoiden osa-aikaisesta työssäkäynnistä, ja
- opiskelijoiden palkattomasta vapaaehtoisuudesta.

Opiskelijoiden yhteenlaskettu vaikutus bruttoarvonlisänä Suomessa on arviolta 2 miljardia euroa, ja noin 35 000 työpaikkaa. Globaalisti vaikutukset ovat noin 2,3 miljardia euroa ja 38 000 työpaikkaa.

Matkailuvaikutus

Myös yliopistoihin liittyvä matkailu tuottaa taloudellisia vaikutuksia. Ne syntyvät henkilökunnan ja opiskelijoiden luo tehdyistä vierailuista, liike-matkoista sekä vierailuista konferensseihin ja muihin tapahtumiin, joita yliopistot järjestävät. Yliopistoihin liittyvä matkailu tuottaa arviolta noin 78 miljoonan euron bruttoarvonlisän, ja tukee noin 2 000 työpaikkaa Suomessa.

Yliopistojen sekä niiden tutkijaverkostojen ja opiskelijajoukon kasvava kansainvälistyminen vahvistavat matkailuvaikutusta.

Liike-elämä & innovaatiot

Suomessa on runsaasti hyviä esimerkkejä yliopistojen yrityksille tarjoamasta tutkimuksesta ja tukipalveluista, niin start-up-yritysten kuin asemansa vakiinnuttaneiden ja kasvuhakuisten yritysten osalta. Esimerkkeinä

- start-up- ja spin-out -yritysten tuki;
- yliopistojen omistamat yritykset;
- yrityksille ja liike-elämälle tarjotut ostopalvelut;
- Science & Business Park -toiminnot;
- teknologian lisensointi ja innovaatio-toiminnan tuki; ja
- opiskelijoiden harjoittelupaikat.

Yhteenlaskettuna nämä toiminnot tuottavat noin 3,4 miljardin euron bruttoarvonlisän, ja niihin kytkeytyy noin 39 000 työpaikkaa Suomessa; globaalisti vaikutukset ovat noin 4,3 miljardia euroa ja 49 000 työpaikkaa.

Koulutuspreemio

Pääsääntöisesti korkeakoulutetut työntekijät ansaitsevat työuransa aikana enemmän kuin vähemmän koulutetut. Tätä kutsutaan koulutuspreemioksi, ja se on eri koulutusaloilla erilainen.

Suomen yliopistoista valmistui vuonna 2016 noin 33 000 tutkinnon suorittanutta, ja heidän koulutuksensa aikaansaaman tuottavuuden voidaan arvioida synnyttävän heidän työuransa aikana noin 4 miljardin euron ylimääräisen bruttoarvonlisän.

Herkästi reagoiva sektori

Yliopistoilla on keskeinen merkitys maan taloudelle. Sen vuoksi yliopistojen toiminnan ja rahoituksen volyymien muutoksilla on kerrannaisvaikutuksia koko kansantalouteen.

Yliopistot ovat vastanneet viime vuosien budjettileikkauksiin virtaviivaistamalla toimintojaan ja hyödyntämällä kilpailuetuaan. Tulevaisuudessa yliopistot keskittynevät vahvistamaan ja laajentamaan vaikuttavuuttaan yhteistyöprojektein, verkostoja rakentamalla ja houkuttelemalla kansainvälisiä opiskelijoita.